

Bydgoszcz, dnia 6 czerwca 2019 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.4.8.2019.HP.EG

**Pani
Małgorzata Różycka
Kierownik
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Jabłonowie Pomorskim**

Wojewoda Kujawsko - Pomorski stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn.zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej oraz § 17 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.) - zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, przekazuje niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 21-27 marca 2019 r., inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, przeprowadzili kontrolę problemową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jabłonowie Pomorskim – zwanym dalej również Ośrodkiem lub MGOPS.

Tematyka kontroli dotyczyła:

- 1) organizacji jednostki;
- 2) struktury zatrudnienia w oparciu o wskaźnik zatrudnienia wynikający z art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej oraz kwalifikacji kadry;
- 3) realizacji wybranych zadań własnych i zleconych określonych w ustawie o pomocy społecznej:
  - organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
  - kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
  - udzielania schronienia osobom tego pozbawionym.

Kontrolą został objęty okres od dnia 01 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r.

Celem kontroli było przedstawienie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków. Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli.

Przedmiotowy protokół w dniu 23 maja 2019 r. został podpisany przez Kierownika jednostki podlegającej kontroli.

W zakresie spraw organizacyjnych jednostki kontrola wykazała, iż Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jabłonowie Pomorskim posiada wymagane akty prawne niezbędne do funkcjonowania, tj. Statut oraz Regulamin Organizacyjny. Zapisy § 4 pkt. 3 Statutu nie uwzględniały zadań własnych gminy wynikających z art. 17 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W trakcie trwania czynności kontrolnych Kierownik Ośrodka przedłożył inspektorom kontroli projekt uchwały w sprawie zmiany statutu MGOPS, jak również oświadczenie, iż zostanie ona przedstawiona na sesji Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego w dniu 16 kwietnia 2019 r.

Burmistrz Jabłonowa Pomorskiego wydał Kierownikowi Ośrodka stosowne upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Na wniosek Kierownika MGOPS, upoważnienie w powyższym zakresie posiada również jeden z pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku.

Jednostka posiada zatwierdzoną przez archiwum państwowe, prawidłowo opracowaną instrukcję kancelaryjną oraz jednolity rzeczowy wykaz akt.

Kierownik MGOPS przedłożył zespołowi kontrolnemu sprawozdanie z działalności Jednostki za rok 2018, do sporządzenia którego zobligowany jest zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej. W sprawozdaniu zostały uwzględnione potrzeby ośrodka jedynie w zakresie finansowym, tj. przedstawiono przewidywane wykonanie budżetu na poszczególne zadania. W trakcie czynności kontrolnych Kierownik MGOPS opracował potrzeby Ośrodka w wymaganym ustawowo zakresie oraz złożył oświadczenie, że potrzeby Jednostki zostaną przedstawione na najbliższej sesji Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego.

W obszarze struktury zatrudnienia oraz kwalifikacji zawodowych kadry kontrola wykazała, iż MGOPS spełnia standard zatrudnienia określony w art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej. W trakcie szczegółowej analizy ilości środowisk w podziale na pracowników socjalnych stwierdzono, iż podział ten jest racjonalny.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku mają odpowiednie kwalifikacje i aktualne zakresy czynności, a z racji przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych otrzymują dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł. Zgodnie z art. 119 ust. 2 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w szkoleniach. Posiadają aktualne legitymacje pracowników socjalnych.

Kierownik Ośrodka spełnia wymogi ustawowe dotyczące posiadanego stażu pracy oraz specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Kontrola wykazała, iż w zakresie realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi akta świadczeniobiorców zawierają wszystkie wymagane dokumenty warunkujące przyznanie pomocy, tj. wnioski o pomoc, rodzinne wywiady środowiskowe wraz z niezbędnymi załącznikami i zaświadczeniami oraz decyzje administracyjne.

Postępowania administracyjne wszczynane były na wniosek strony. Na wnioskach o pomoc umieszczone są pieczętki z datą wpływu. Na podstawie dokumentacji stwierdzono, że osoby, którym przyznano dane świadczenie kwalifikowały się do tej formy pomocy.

Wydanie decyzji poprzedzone było rodzinnymi wywiadami środowiskowymi bądź ich aktualizacją. Rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzane były przez pracowników

Ośrodka w terminach zgodnych z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1788 z późn.zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a decyzje administracyjne wystawiane w terminie zgodnym z art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.) – zwanej dalej Kodeksem postępowania administracyjnego. Stosownie do zapisów art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej aktualizację wywiadów w stosunku do osób korzystających ze stałych form pomocy Ośrodek sporządzał nie rzadziej niż co 6 m-cy. Wydane decyzje zawierają elementy określone w art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Realizacją specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w badanym okresie zajmowało się 5 specjalistów. Wykonanie usług świadczeniobiorcy potwierdzali własnoręcznym podpisem na karcie pracy. Odnotowywane jest w nich każdorazowe wejście w środowisko. Zapisy zawierają informację o dacie i godzinach wykonywania usług. Dokumentacja prowadzona jest w sposób rzetelny. Wybrane losowo karty pracy oraz faktury nie wykazały nieprawidłowości. Ośrodek prawidłowo obliczał odpłatność klientów za usługi.

Kontrola wykazała, iż prowadzona przez Ośrodek dokumentacja z zakresu kierowania do domu pomocy społecznej oraz ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu - pod względem formalnym - jest kompletna, zawiera wszystkie wymagane przepisami dokumenty, stanowiące podstawę przyznania świadczenia.

W każdym badanym przypadku procedura umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej przebiegała w terminie 3 miesięcy, zgodnie z art. 54 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej. W aktach znajdują się zgody klientów na umieszczenie w domu pomocy społecznej. Udzielenie pomocy poprzedzał rodzinny wywiad środowiskowy, w wyniku którego ustalono sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową. Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, w tym zaświadczenia lekarskiego ustalono, że osoby spełniały przesłanki dot. skierowania do odpowiedniego dla nich typu domu. W każdym badanym przypadku osoba została umieszczona w typie domu zgodnym z zaświadczeniem lekarskim.

Rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzane były przez pracowników Ośrodka w terminach zgodnych z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Każdorazowo postępowanie administracyjne zakończono wydaniem decyzji o skierowaniu do konkretnego Domu, ze wskazaniem jego typu. Informowano również Stronę, iż opłata za pobyt w DPS będzie ustalona odrębną decyzją. Po zamieszkaniu klienta w Domu, Ośrodek wydawał decyzję ustalającą odpłatność. Wszystkie poddane analizie decyzje ustalające odpłatność klienta za pobyt w domu pomocy społecznej w części rozstrzygającej nie informowały Strony od którego dnia odpłatność jest ponoszona (jedynie jaki jest koszt pobytu za pełny miesiąc). Należy podkreślić, iż w sytuacji gdy osoba nie zostaje umieszczona w DPS pierwszego dnia danego miesiąca, odpłatność za pierwszy miesiąc pobytu winna być wyliczana proporcjonalnie do liczby dni w miesiącu, począwszy od dnia zamieszkania w DPS. Kierownik MGOPS złożył w powyższej sprawie wyjaśnienia, z których wynika, iż faktyczna odpłatność klienta za pierwszy niepełny miesiąc pobytu w DPS wyliczana była prawidłowo,

tj. proporcjonalnie do liczby dni w miesiącu rozpoczynającym pobyt. Powyższe należy jednak uwzględnić również w treści decyzji.

W zakresie udzielania schronienia osobom tego pozbawionym kontrola wykazała, iż na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie nie funkcjonuje żadna placówka, która zapewniałaby tymczasowe schronienie osobom bezdomnym. W okresie objętym kontrolą gmina realizowała przedmiotowe zadanie na podstawie porozumienia oraz umowy zawartej z Brodnickim Centrum Caritas im. Biskupa Jana Chrapka, Schronisko dla Osób Bezdomnych Betania w Brodnicy.

W trakcie kontroli ustalono, iż Ośrodek nie zachował ustawowego terminu zgłoszenia Wojewodzie danych do rejestru miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia, zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 8 lutego 2018 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. poz. 700). Wniosek o wpis do rejestru został przesłany drogą elektroniczną w dniu 21.12.2018 r. po monicie ze strony Wydziału Polityki Społecznej.

Na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej Rada Miejska Jabłonowa Pomorskiego podjęła uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Artykuł ten zobowiązuje Radę gminy do określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia. Biorąc jednak pod uwagę zapis art. 97 ust. 1, który stanowi, iż opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług, należy stwierdzić że Rada nie została upoważniona do określenia wysokości opłaty za usługi świadczone przez ośrodki wsparcia, ale do uchwalenia pewnych wytycznych dla kierownika ośrodka pomocy społecznej. Kontrola wykazała, iż uchwała Nr XXXIX/234/17 Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego z dnia 23.11.2017 r. nie realizuje upoważnienia ustawowego z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, gdyż zamiast zakreślić jedynie granice odpłatności (w sposób widełkowy), w uchwale określono w sposób „stały” wysokość opłaty, jak również nie zawarto w niej wysokości stawki dobowej, umożliwiającą wyliczenie kosztu pobytu osoby kierowanej do schroniska.

W 2018 roku MGOPS przyznał pomoc w formie schronienia 1 osobie, na jej wniosek i po przedłożeniu wymaganych dokumentów. Przyznanie pomocy poprzedzone było rodzinnym wywiadem środowiskowym oraz podpisaniem kontraktu socjalnego. Analiza zebranej dokumentacji wykazała, iż osoba kwalifikowała się do tej formy pomocy – zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej (osoba bezdomna, stan zdrowia – samodzielny w zakresie odżywiania, pielęgnacji ciała i przemieszczania się).

Z uwagi na brak dochodów klient został zwolniony z ponoszenia odpłatności. W podstawie prawnej decyzji nie uwzględniono Uchwały Nr XXXIX/234/17 Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego z dnia 23 listopada 2017 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Zwolnienia z odpłatności dokonano na podstawie art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Przekazywanie środków finansowych za pobyt w schronisku dokonywane było na podstawie faktur wystawionych przez schronisko. Analiza dokumentów nie wykazała nieprawidłowości.

Inspektorzy kontroli podkreślili również w rozmowie z Kierownikiem Ośrodka, iż rolą gminy jest sprawdzenie i powierzenie realizacji swojego zadania podmiotowi, który spełnia

określone prawem standardy (z uwzględnieniem terminu dościa do standardu, wskazanego w art. 4 ustawy z dnia 8 lutego 2018 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej). Rolą jednostek samorządu terytorialnego jest również bieżąca kontrola spełnienia tych standardów.

W badanym okresie Ośrodek nie wydał decyzji odmownych w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, skierowania do domów pomocy społecznej oraz pomocy w formie schronienia.

Wydział Polityki Społecznej, prowadzący kontrolę ocenia działalność kontrolowanej Jednostki, w zakresie objętym kontrolą, pozytywnie z uchybieniami¹. Stwierdzone uchybienia odnoszą się do spraw formalno-prawnych oraz sposobu realizacji merytorycznych zadań świadczeń pomocy społecznej. Wynikają one z nieprecyzyjnego stosowania obowiązujących przepisów prawnych przy wykonywaniu zadań ustawowych. Istniejący stan rzeczy nie skutkuje jednak niewłaściwym wykonywaniem powierzonych zadań, ponieważ uchybienia nie wpływają znacząco na jakość czy też terminowość realizacji zadań przez jednostkę.

Na podstawie § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej wskazuje się Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jabłonowie Pomorskim jako osobę odpowiedzialną za powstanie ww. uchybień oraz za podjęcie odpowiednich działań w celu ich usunięcia.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego z uwzględnieniem terminu, o którym mowa w § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, przekazując powyższe uwagi i wnioski, Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Dostosować treść uchwały Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych – do uwag w tym zakresie, podanych w pkt. 3.3 protokołu kontroli.

termin wykonania: bez zbędnej zwłoki

2. W podstawie prawnej decyzji o przyznaniu schronienia i odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych uwzględniać uchwałę Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

termin wykonania: na bieżąco

3. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia, prowadzonym przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, zgłaszać w ustawowym terminie 14 dni od ich zaistnienia.

termin wykonania: na bieżąco

---

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (Zarządzenie nr 371/2017). Przez uchybienie – należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość – należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

4. W decyzji ustalającej odpłatność klienta za pobyt w domu pomocy społecznej – wskazywać kwotę odpłatności za pierwszy miesiąc pobytu, w wysokości proporcjonalnej do ilości dni w miesiącu, począwszy od dnia zamieszkania w DPS.
termin wykonania: na bieżąco

W wyżej wymienionych kwestiach działalność Ośrodka wymaga podjęcia stosownych działań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka będzie wykonywać zadania statutowo-ustawowe, w zakresie objętym tematyką kontroli, w sposób prawidłowy.

Zgodnie z art. 128 ust. 1 - 7 ustawy o pomocy społecznej:

1. Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 126 cyt. wyżej ustawy, może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne.
2. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
3. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
4. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
5. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
6. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
7. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

W przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne, zgodnie z art. 130 i 131 ustawy o pomocy społecznej.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramlau

Wicewojewoda

Do wiadomości:

Burmistrz Miasta i Gminy
Jabłonowo Pomorskie